

Олександр Домбровський

НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮБОМИРА ВИНАРА

Одним з основних критеріїв оцінки діяльності науковця являється його спроможність на полі організування наукового життя, що вимагає не лише особливих зусиль і посвяти, але й здібностей знаходити модус вівенді з колегами по науковій праці, визнаватися у принципах наукової політики, мати відчуття психологічних тонкостей при поступуванні з людьми та бути в гармонії зі засадами, як особистої, так і громадської етики й культури. У 1980 році з нагоди відзначення 30-ліття науково-творчої праці основника «Українського Історика» автор цих рядків писав, що в особі д-ра Л. Винара є знамените поєднання видатного науковця, першорядного організатора наукової праці й справжнього ідеаліста.* Саме завданням нашої статті є наświetлити головні етапи академічно-науково-організаційної діяльності проф. Л. Винара, яка охоплює його редакторську працю, діяльність в українських і американських наукових установах і університетах, організацію і участь в наукових конференціях. До речі буде також бодай коротко з'ясувати провідні ідеї академічно-науково-організаційної діяльності ініціатора й невтомного діяча Українського Історичного Товариства.

Любомир Винар, дійсний член УВАН і НТШ, є звичайним професором і директором Центру Етнічних Дослідів при Кентському Стейтовому Університеті в Огайо. Він є також звичайним професором при кафедрі української історії в Українському Вільному Університеті. Початки науково-академічної праці Л. Винара пов'язані безпосередньо з його студіями в німецькому й українському університетах у Мюнхені, а також з його співпрацею з провідними діячами української науки й культури. Роки 1949—1955 можна вважати раннім періодом науково-творчої й організаційної діяльності Л. Винара, в якому формувалася його науковий світогляд і затіснялася співпраця з науковими установами й поодинокими діячами науки й культури. Студії політичних наук в німецькому університеті й студії української історії в УВУ спришпили кристалізацію його наукового світогляду та заразом дали йому можливість завітатися з діяльністю різних наукових установ і дослідних центрів. Від 1956 до 1963 року Л. Винар працює, як молодий учений у різних професійних і наукових установах та видвигає концепцію створення наукового журналу українських істориків та

---

* Ол. Домбровський. «Л. Винар — будівничий української історичної науки». *Свобода*, 9—10 жовтня 1980 (ч. 216—217).

покликання до життя історичного Товариства. Він активізується також у американському науковому житті. Від 1964 року по сьогоднішній день д-р Л. Винар являється одним з провідних організаторів українського наукового життя й видатним діячем у американських професійних і наукових товариствах. Ця коротка хронологічна канва віддзеркалює до певної міри провідні етапи діяльності нашого історика — Ювілята. Належить підкреслити, що без уваги на обставини й різні труднощі в поодиноких етапах діяльності д-ра Л. Винара від завжди зумів ініціювати й провести в життя певні ідеї й почини, які були реалізовані в формі новопосталих наукових осередків і в появі наукових видань. Якщо взяти до уваги його інтензивну науково-дослідну працю, то прямо вирінає питання, як він зумів у тому самому часі знайти можливість стати одним із видатних організаторів наукового життя.

Редакторська діяльність Ювілята.

Вже на гімназійній лавці він мав нагоду виявити свій початкуючий «редакторський хист» при виданні одноднівки «Під пластовими прапорами» (Берхтесгаден, 1947), яка появилася за його редакцією. Вже тоді він завважив, що редагування вимагає значного зусилля й здібности. Але це були лише спроби юнака, який виконував пластовий обов'язок. Дійсну редакторську працю він започаткував у 1949 році під час періоду Sturm und Drang академічної молоді, згуртованої у щойно поставленому товаристві «Зарево». Л. Винар став одним із ініціаторів і редакторів бюлетеня «Юність» (1949—1953), видання Літературної Комісії «Зарева», яке появлялося спершу в Мюнхені, а згодом виходило в Парижі, як додаток до студентського журналу «Смолоскип». Цікаво згадати, що в «Юности» дебютували своїми поезіями Емма Андрієвська й Богдан Рубчак — сьогодні видатні творці наших культурних надбань. Л. Винар залпросив до праці також Остапа Грицаця, Анатолія Курдидика й інших представників старшої генерації. Отже в тому часі він співпрацював зі згаданим д-ром Остапом Грицаєм, який мав значний вплив на формування його світогляду, та з Марком Антоновичем — головою «Зарева», а разом великим приятелем молодих студентів. Тоді саме Л. Винар побачив, що успіх чи невдача видання журналу залежать у першу чергу від якості співробітників даного видання й, звичайно, від матеріальної бази. Це був період творчого «зеленого горіння», подивугідної наснаги й енергії, які характеризують динамічне «студентське плем'я». Л. Винар і його друзі не були винятком з того правила. Здавалося, що не було жодних перешкод, які вони не могли б перебороти й така настанова відбивалася позитивно на їхніх зусиллях.

У роках 1951—1958 Ювілят був членом Редакційної Колегії «Розбудови Держави», академічного журналу «Зарева», якого основником був Марко Антонович. «Розбудова Держави» належала своїм змістом до видатних журналів, де співпрацювали різні генерації учених і видатних діячів, охоплюючи різні ділянки українознавства й ідеологічну проблематику. У 1958/59 році Л. Винар плянував видання окремого

Історіографічного Збірника, в якому були б подані дані й аналіза різних ділянок української історії та допоміжних історичних дисциплін, але з цього задуму нічого не вийшло. Проте вже тоді він побачив, що українські історики мусять мати свій журнал, свою творчу лабораторію, якщо українська історіографія на Заході має даліше розвиватися й сповнити своє завдання. У своїй статті «До питання організації історичних дослідів» («Свобода», ч. 33, 1956) він писав, що «створення періодичного історичного журналу є невідкладною потребою». Подібні думки висловив він у статті «Криза організації історичних дослідів» («Свобода», ч. 157, 1958).

У 1963 році д-р Л. Винар став ініціатором і редактором «Українського Історика», який перший рік появився, як бюлетень Історичної Комісії «Зарева». Цю ініціативу й його 17-літнє редакторство єдиного українського історичного журналу в діаспорі треба вважати одною з найважливіших подій та досягнень у його науковому житті. Генеза й розвиток «Українського Історика» описані докладно в праці Л. Винара *Десятиліття Українського Історика 1963—1973* (Мюнхен, УІТ, 1974). Тут треба було в першу чергу приєднати до співпраці істориків різних генерацій і вияснити причину або навіть потребу появи «Українського Історика». Ол. Оглоблин, М. Антонович, Ол. Домбровський, М. Ждан, Я. Пастернак, Н. Полонська-Василенко й цілий ряд інших учених приєдналися до цієї ініціативи й так уже в 1964/5 році він міг створити Редакційну Колегію «Українського Історика», яка складалася з поважних представників вільної української історичної науки. Проте на його плечі спало не лише редакторство, переписка з численними авторами, «пропаганда» «Українського Історика» серед кругів громадськості, але й розбудова матеріальної бази журналу, який від 1965 року став офіційним органом Українського Історичного Товариства. Проф. Л. Винар мав повну причину завидувати редакторам інших (тобто неукраїнських) історичних журналів, які займалися лише редакцією..., але така наша незavidна дійсність. Кожного року від 1963 р. він писав сотні листів у цих справах і це діялося і діється коштом різних особистих і родинних вигод. Проте хтось мусять провадити працю й наші історики мусять мати свій журнал. Непоправний ідеаліст навіть в умовах американського життя й погоні за реалітетами — Любомир Винар являється тим символічним «каменярем», який «лупає скалу», промощуючи шлях для дальшого поступу української історичної науки на сучасному етапі її розвитку. Здається, що здобуто тривалі успіхи й «Український Історик» став відомий на міжнародному форумі, як орган української незалежної історіографії.

Як Головний редактор, д-р Л. Винар відповідає на загал за науково-видавничу політику Українського Історичного Товариства, а в тому й на сторінках «Українського Історика». У роках 1965 до 1980 він започаткував такі серійні видання У.І.Т.: «Історичні монографії», «Історичні студії», «Мемуаристика», «Українські вчені» й «Грушевськіяна». Видано також перший випуск, присвячений історичним джерелам за редакцією Любомира Винара, «Габзбурги і козаки, Щоденник Еріха Ляссоти

зі *Стеблав, 1594*» в англійській мові. З інших важливих редакційних праць треба відмітити його редагування *Атласу історії України* — першого нашого історичного атласу. Немає сумніву, що при належній матеріальній допомозі зі сторони громадськості можна було б видати дотепер цілу низку запроєктованих публікацій. Із запланованих видань, що їх проф. Л. Винар погодився редагувати, можна згадати фундаментальну *Бібліографію історії України* в англійській мові, *Історію українців у США* (збірна праця) в українській і англійській мовах та перший *Біо-бібліографічний словник українських істориків* (збірна праця) в українській мові. Звичайно, перед нами усіма є дальше завдання розбудови «Українського Історика» — нашого єдиного історичного журналу, який за редакторством д-ра Л. Винара розбудувався на репрезентативний журнал української історіографії.

А тепер коротко про його редакційну працю, пов'язану з неукраїнськими науковими й професійними установами. У 1963 році він започаткував на Колорадському університеті два серійні видання: Біо-бібліографічні студії і бібліографічну серію довідкової літератури з ділянки суспільних наук (Social Sciences Reference Series). Він редагував ці видання до 1965 року. Від 1975 року проф. Л. Винар є редактором відділу «Етнічні студії» в престижному щорічному довіднику американської довідкової літератури (*American Reference Books Annual*). У 1980 році з рамени Міжуніверситетської Ради Етнічних Студій наш Ювілят редагує журнал «Етнік Форум» (*Ethnic Forum*), якого перший випуск появився у грудні 1980 року. Оце були б у короткому зарисі наші завваги про його редакційну працю. Приносить вона багато мороки й з'їдає багато часу, але лише так можна виконувати конкретну роботу.. До речі буде згадати ще, що проф. Л. Винар погодився з рамени Асоціації для вивчення національностей зредагувати науковий збірник, присвячений питанням періодизації й термінології Східньо-Європейської історії.

Наукові установи, організації й університети.

Цей розділ охоплює участь Ювілята в творенні наукових і професійних установ та аспекти організаційної праці в університетах і наукових організаціях. Його науково-організаційна діяльність охоплює українські й неукраїнські наукові й професійні організації, чи установи та працю в університетах. У деяких випадках він був ініціатором або співініціатором українських і неукраїнських наукових установ або дослідників осередків. У першу чергу до речі буде згадати про діяльність Ювілята на українському науковому форумі, вкладаючи її у відповідні хронологічні рамки.

У 1950 році Л. Винар був одним із ініціаторів створення Літературної Комісії «Зарева», якої головним завданням було об'єднати творчі сили молодих літераторів і нав'язати співпрацю зі старшою генерацією письменників і літературознавців. Ця ініціатива була вдала й стала його «першою школою» в організації студійної групи академічної мо-

лоді. Дещо згодом він став секретарем Історичної Комісії «Зарева», а від середини 1950-их років очолював діяльність даної комісії.

У 1950-их роках Л. Винар очолював Академічну Громаду ім. Григора Орлика в Клівленді й дав почин до організації академічних вечорів, які мали доволі велику популярність серед кіл громадськості. На тому форумі він тісно співпрацював з проф. В. Радзиковичем, проф. М. Жданом, полк. М. Курахом та іншими провідними громадянами в Клівленді. Таким чином відбуло понад 100 академічних імпрез (доповіді й дискусійні панелі). Від 1955 року д-р Л. Винар тісно співпрацював з УВАН і НТШ, спершу як науковий співробітник, а опісля як дійсний член даних Установ.

У 1961 році він був ініціатором Українського Бібліологічного Інституту, який у міру спроможностей видає публікації, пов'язані з історією українського друкарства, бібліотек і взагалі з бібліографічною проблематикою. У тому самому році Ювілят був співініціатором Асоціації Українських Університетських Професорів, яка постала 2 вересня 1961 року й у якій він став першим секретарем. Головним завданням цієї професійної організації було об'єднати українських професорів американських і канадійських університетів та накреслити відповідну українську високошкільну політику в Америці.

У 1961 році габілітувався на УВУ, де став доцентом у ділянці української історії. Від 1963 році був головою Ініціативного Комітету Українського Генеалогічного й Геральдичного Товариства (секретар д-р Роман Клишкевич) і після постанови цього Товариства став його містоголовою (головою став проф. Ол. Оглоблин). Завданням УТГТ було оживити й причинитися до розвитку допоміжних історичних дисциплін. Як бачимо з вище поданого, Ювілят розпорнув з початком 1960 року інтенсивну діяльність у різних українських наукових установах. До речі буде згадати, що в 1962 році він став членом Ініціативної групи УВАН по скликанні конференції істориків та представників суспільних наук.

Основним досягненням Ювілята було створення Товариства українських істориків. Уже в 1956 році він висував на сторінках «Свободи» питання створення Українського Історичного Товариства, яке об'єднувало б українських істориків молодшої, середньої й старшої генерації. Проте цей проєкт зреалізовано щойно в 1964 і 1965 роках. Спершу створилася за почином Ювілята Ініціативна Група Українського Історичного Товариства (1964), в якій він був координатором праці. Докладніше навітлені ці справи в розвідці д-ра Л. Винара *Десятиліття Українського Історика*, про яку ми згадували раніше. Багато представників нашої науки в діаспорі, в тому істориків та приятелів проф. Л. Винара, не вірило в можливість створення «ще одного товариства». Головними аргументами ініціатора було те, що члени НТШ і УВАН не зуміли нав'язати між обома Установами відповідної співпраці, особливо на відтинку історичних дослідів, фатально zagrożених у підсоветській дійсності, і що на тому тратять зокрема наші історики й українська історіографія, яка перебувала тоді на Заході в кризовому стані. Отже

виходом з такого становища було створення Українського Історичного Товариства. Якщо взяти до уваги факт, що в 1963 році «народився» у вище згаданих умовах «Український Історик», тоді побачимо, що покликане до життя у 1965 році Українське Історичне Товариство одидичило вже готовий журнал. Колись проф. Л. Винар писав, що «Український Історик» породив Українське Історичне Товариство й так воно в дійсності було. На цьому місці належить підкреслити заслугу проф. Ол. Оглоблина, голови Історичної Секції УВАН, а також інших членів Ініціативної Групи УІТ — членів УВАН і НТШ, що своїм авторитетом і працею причинилися до постання УІТ, якому Ювілят віддавав і віддає по сьогоднішній день свою жертвенну працю й енергію. Він став першим Науковим Секретарем УІТ і весь час веде діяльність Товариства. У 1981 році Л. Винара вибрано головою Товариства. Об'єктивно кажучи, його ініціативу в постанні «Українського Історика» й УІТ треба вважати найважливішими, якщо ідеться про розвиток української історичної науки на Заході. До того всього треба зокрема підкреслити, що історик Любомир Винар разом з початковою групою істориків, таких самих непоправних ідеалістів, як головний ініціатор, починали видавати «Українського Історика» без найменшої фінансової бази, виходячи, як то кажуть, «з мотиккою на сонце». Багато думало, що «Український Історик» після одного або двох випусків «натягне ноги», бо белетристичні твори й навіть дитяча література, обчислені на численного консумена, не мають великих можливостей в умовах нашого «розчитаного» суспільства, а що вже й говорити про науковий журнал при існуванні невеликої, порівнюючи, кількості істориків і любителів історії! Але сталося дійсне чудо, бо після 17-ти років свого існування «Український Історик» даліше виходить і, дасть Бог, буде виходити. Заслугою у тому є наполегливість, жертвенність і завзяття головного ініціатора — Л. Винара, який у початках докладав з власної кишені, щоби вдержати журнал при житті. Це дійсно гідне наслідування!

У Колорадському університеті в Болдері Ювілят завідував (був головою) бібліотеки суспільних наук, маючи ступінь асистента-професора, та рівночасно викладав «Літературу суспільних наук» в тому ж університеті, а на Денверському університеті викладав курс «Історія книги» й курс «Інформаційно-довідкові джерела». Він мав винятково приязні взаємовідносини з істориком міжнародної репутації, С. Гарісоном Томсоном та іншими видатними вченими, які були допоміжними в розбудові дальших контактів з американським науковим світом. У 1965 році проф. Винар переїхав до Бовлінг Грінського штатного університету, в якому оснував у короткому часі Бібліографічний Дослідний Центр і був заступником директора бібліотеки зі ступенем надзвичайного професора. Він давав також неперіодичні виклади з історії Східної Європи. У Колорадському й Бовлін Грінському університетах одержав три рази професорські стипендії для опрацювання тематики, пов'язаної з історією української козащини. У 1969 році переїхав до Кентського Стейтвого Університету, як звичайний професор бібліо-

течних наук. Тут дав він ініціативу до створення Наукового Центру дослідження етнічної преси, що постав у 1971 році, й очолив його, як директор цієї науково-дослідної установи. Тоді проф. Л. Винар започаткував історичні й бібліографічні дослідження етнічних груп і їхньої діяльності в Америці. У відносно короткому часі цей осередок одержав загальне визнання в американських наукових колах; наш Ювілят очолює згаданий центр по сьогоднішній день. При цьому належить згадати, що в 1972 році він став головою Славістичної і Східньо-Європейської Секції Американської Бібліотечної Асоціації, яка начислювала біля 700 членів. Рівночасно в Кентському університеті крім викладів, присвячених «методології наукового досліджу», «історії розвитку книги», «літературі суспільних наук» і «оглядові довідкової літератури» мав також неперіодично виклади з історії Східньої Європи. У 1978 році започаткував програму українських студій (історія України, культура, історія українців у США), яка була провізорично затверджена університетською адміністрацією, а тепер має вигляди на дальшу розбудову.

У 1978 році вибрали його головою Академічної Ради Етнічних Студій в Огайо, яка координує працю 25 університетів і коледжів у тому штаті. У 1978 році він став заступником голови Асоціації для дослідів національностей (СРСР і Східня Європа) та брав участь у розбудові етнічних і в тому східньо-європейських студій на американських університетах. При тому треба згадати, що Л. Винар був іменований у 1975 році звичайним професором Українського Вільного Університету при кафедрі історії України, а у 1977 році став заступником голови Історично-Філософської Секції НТШ. В УВАН він очолив Комісію дослідів української еміграції, а також став заступником голови Українського Наукового Фонду. У роках 1970—1980 він брав активну участь у дальшій розбудові українського й американського наукового життя, як ініціатор українських і американських наукових товариств і дослідних центрів. Можна сказати, що наполегливою працею він зумів не лише причинитися до розбудови української історичної науки на Заході, але також успішно популяризував українознавчу проблематику в американських академічних колах. Наскільки ця його жертвенна праця була успішною, — про це скажуть майбутні дослідники вільної української науки в діаспорі.

Наш Ювілят ніколи не був типом «кабінетного вченого», засклепеного в чотирьох стінах своєї робітні та відірваного від поточного наукового й громадського життя. Він завжди вважав і вважає непохитно, що його наукова праця мусить іти рівнобіжно з науково-організаційною діяльністю в Українському Історичному Товаристві та в інших наукових осередках. Це була й є важлива й відповідальна праця, якої він не розголошує, бо ніколи не вірив у «саморекляму», як це часами зустрічаємо на сторінках преси. Вважаємо, що якість науково-дослідної й науково-організаційної праці нашого визначного історика — Любомира Винара протягом останніх 30-ти років говорить сама за

себе без кадрильних похвал. Є підстави вірити, що Ювілят зможе зробити ще більше, якщо будуть відповідні обставини.

Участь у наукових з'їздах і конференціях.

Третю ділянку науково-організаційної діяльності проф. Винара становлять наукові з'їзди й конференції. Часами він їх організував, а часто брав участь, як доповідач або панеліст. Першою його спробою було організування конференції студентського молодняка, згуртованого в «Зареві», яка відбулася в Берхтесгадені в днях 29 і 30 липня 1950 року. Він був співорганізатором з'їзду, а крім того виголосив доповідь п. н. «До питання індивідуальності й стабільності української нації в процесі визвольних змагань». Конференція пройшла успішно, але рівночасно молодий ще тоді Л. Винар побачив, що підготовка поважнішої імпрези вимагає багато зусиль і енергії. З рамени берхтесгаденської клітини студентського товариства «Січ» він допомагав також організувати доповіді, пов'язані з ідеологічною й українознавчою тематикою в Берхтесгадені й Мюнхені (короткі згадки подано в *Розбудові Держави*, ч. 1, 1951, стор. 43). Це були, так би мовити, його перші кроки й його перша практика в організаційному ресорті. Звичайно, такі речі забуваються й не легко пригадати собі науковцеві, скільки разів він виступав з науковими доповідями, в даному випадку на українському й американському форумах. Все ж таки в загальному наш Ювілят виголосив окола 200 доповідей. Це відноситься до доповідей, виголошених на форумі НТШ в Клівленді й Нью-Йорку, УВАН у Нью-Йорку й Денвері, УІТ в Нью-Йорку, Денвері, Чикаго, Торонто, Вінніпегу, Клівленді й інших місцевостях. У 1955 році він допомагав Маркові Антоновичу зорганізувати Сесію Історичної Комісії «Зарево», яка відбулася в Торонті в місяці липні того ж 1955 року. Участь у цій вдалій імпрезі брали старші вчені й молоді адепти науки (М. Антонович, Л. Винар, П. Грицак, Ол. Оглоблин, Я. Пастернак і П. Стерчо). Докладніші дані про згадану Сесію знаходяться в статті «Сесія Історичної Комісії „Зарево“ в Торонті», «Свобода», ч. 151, 1955. Вже тоді Л. Винар побачив, що треба створити форум співпраці різних генерацій українських істориків, якщо трактувати серйозно дальший розвиток української історіографії. Тоді він думав, що таким форумом може стати згадана Історична Комісія, проте це був помилковий погляд. «Зарево» було ідеологічним акад. товариством і як таке не могло стати відповідним центром співпраці різних генерацій учених. Також «Український Історик», якщо мав вирости на поважний науковий журнал, не міг появлятися з рамени згаданої Історичної Комісії. І саме тому стало актуальним створення Українського Історичного Товариства, як незалежної наукової установи з незалежним історичним журналом — «Українським Істориком».

Від 1963 року д-р Винар був членом і співорганізатором річних конференцій істориків і дослідників суспільних наук при УВАН, а також членом Редакційної Колегії «Історичних Збірників» УВАН. Із плану

видання істор. збірників нічого не вийшло, зате щорічні конференції істориків були доволі успішні. 20 червня 1965 року відбулася 4-та наукова конференція в Нью-Йорку, присвячена проблематиці козаччини, яку zorganizував наш Ювілят (див. «Український Історик», ч. 3—4, 1965, стор. 75—78). У 1966 році УІТ дало ініціативу для відзначення 100-ліття народження М. Грушевського й у рамках того ювілейного року проф. Винар виголосив з рамени УІТ декілька доповідей в Детройті, Клівленді й Нью-Йорку. Треба згадати, що УІТ спільно з Історично-Філософічною Секцією НТШ і з УВАН відбуло ювілейну Конференцію в Нью-Йорку, присвячену М. Грушевському. І тоді, як і тепер, проф. Винар обстоював думку, що наші наукові установи повинні між собою конструктивно співпрацювати й спільно влаштовувати наукові імпрези. Саме тому він брав також участь в організації Української Наукової Ради у Вільному Світі, яка постала під час першого конгресу СКВУ за ініціативою проф. Я. Рудницького.

Відповідаючи за зв'язки й співпрацю УІТ із американськими науковими або професійними товариствами, він zorganizував декілька конференцій на форумі Американської Історичної Асоціації й Американської Асоціації для поширення слов'янських студій (АААСС). З них належить згадати англomовні сесії на річному з'їзді Американської Історичної Асоціації в 1971 р. (Нью-Йорк) і конференцію на форумі річного з'їзду АААСС в Денвері (1971), конференцію-зустріч УІТ в Бенфі в 1974 році під час першого Міжнародного Славистичного Конгресу (1974), конференцію УІТ й Амер. Істор. Асоціації в Нью-Йорку в грудні 1979 року й інші. Ще в 1976 році він видвигнув пропозицію відбутися загальну наукову конференцію українських істориків у Західному Світі. Згодом до цієї ініціативи прилучилися Канадський Інститут Українських Студій і Гарвардський Інститут Українських Студій. Згадана конференція відбулася 29—31 травня 1978 р. у Лондоні, Онт. Під час підготовки даної конференції зарисувалися дві окремі настанови й підходи до справи. Л. Винар обстоював думку та становище УІТ, що доповіді треба виголошувати українською і англійською мовами, в залежності від вимоги доповідача, а представники Гарвардського осередку й Канадського Інституту хотіли, щоби доповіді обмежити виключно англійською мовою. Щоби не розбивати запланованої конференції, представник УІТ, проф. Винар, погодився на пропозиції ГУРІ й КІУС. Проте до речі буде додати, що це була помилка, тобто українську мову треба впроваджувати на форум міжнародних наукових з'їздів, конференцій тощо. Прямо важко зрозуміти комплекс неповноцінності деяких науковців і установ. Коли проф. Винар запропонував, щоби в даному з'їзді взяли участь УВАН і НТШ, представники ГУРІ й КІУС відкинули також і цю пропозицію, отже й на цьому відтинку прийшло до спору згаданих двох концепцій (про конференцію див.: М. Антонович, Українська історична конференція, *Новий Шлях*, ч. 25, 1978 і Комунікат УІТ — Вияснення в справі відбуття конференції істориків України, *Український Історик*, ч. 4, 1978, стор. 135). Комунікат УІТ важливий і повністю навітлює наставлення й позицію

нашого Ювілята не лише до цієї першої конференції, але й до української наукової політики.

Проф. Л. Винар виступав з доповідями на різних американських і канадських університетах (Колумбійський, Огайський штатний (Колумбус), Колорадський у-т, Манітобський (Вінніпег), Джан Керол, Бовлінг Грін, Клівлендський штатний у-т та інші). Він завжди старався популяризувати українознавчу наукову проблематику на американському й канадському форумах.

Ювілят обстоює погляд, що можна дуже багато зробити для популяризації українознавчої наукової тематики між американськими, канадськими й європейськими істориками, якщо їх запросити з відповідними доповідями, або в ролі «панелістів» під час різних професійних з'їздів. На його думку деякі наші Установи ведуть помилкову політику, коли обмежують «панелі» на американських наукових конференціях виключно до українських доповідачів. Цей «геттовий» принцип не виправдує себе. Того роду наукові сесії відвідують майже виключно українські слухачі.

Беручи до уваги редакторську працю і ведення УІТ, наш Ювілят зробив, що лише міг, коли йде про організацію наукових конференцій на українському й американському форумах. Згідно з поглядом Ювілята українські історики повинні не лише активізуватися у своїх наукових установах, але й включатися у діяльність європейських, американських і канадських історичних і славістичних товариств.

Другою важливою справою на його думку — є скликування щорічних конференцій українських істориків для координації праці й співпраці в деяких збірних проєктах. Тут мова головню про УІТ та Історичні Секції УВАН і НТШ. Основною ціллю такої співпраці є розбудова української історичної науки на Заході при співпраці між українськими науковими товариствами й установами та нав'язанні співпраці між УІТ і неукраїнськими історичними організаціями. До того ж наукові праці, видані на належному рівні, завжди знайдуть позитивний відгук і оцінку на Заході. В даному випадку йдеться головню про зміст, а не про фірму даного видання.

Так отже: наукові видання, розбудова організаційних форм УІТ та інших наукових установ, редагування єдиного в діаспорі українського історичного журналу — «Українського Історика», а далі участь у численних з'їздах і конференціях — оце ті головні події, які виповнювали й даліше виповнюють творче життя нашого Ювілята. На підставі дотеперішньої його науково-організаційної діяльності можна надіятися, що проф. Л. Винар зможе ще багато корисного зробити для дальшого розвитку української науки й взагалі українознавчих дисциплін на Заході. Перед ним ще багато років трудящого життя й широка, надійна перспектива дальших успіхів на користь української історичної науки. Любомир Винар — це робучий ратай на широкій ниві української історичної науки, що працює від сходу сонця — від зарання свого віку й добуває вже поважних успіхів. До заходу сонця його віку ще далеко й тому покладаємо на нього такі наші надії, як на здібного й жертвенно-роботящого історика, повного задумів і посвяти.